

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 3889661
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (84 Adet, 146 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEVDA ERDAN KILIÇ'IN
TBMM 7/62235 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Türkiye, 2018 yılında Çin'in plastik atık ithalatını yasaklamasının ardından, Avrupa'dan gelen plastik atıkların en büyük alıcısı olan ülke konumuna gelmiştir. "Avrupa'nın çöp kutusu" haline gelen Türkiye'de yapılan Greenpeace araştırması, atık ithalatının çevre ve sağlık üzerindeki etkilerini ortaya koymuştur. Buna göre, bu plastik atıklar toprağı ciddi oranda zehirlemektedir, ortaya çıkan zehir erken doğum ve kansere yol açan dioksin ve turan içermektedir.

Türkiye'nin Avrupa'dan aldığı atıklar arasında; hurda kağıt, çelik ve metaller de yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye Avrupa ülkelerinden yılda ne kadar plastik atık ithal etmektedir?
- 2- Bu plastik atıklar en çok hangi Avrupa ülkesinden gelmektedir?
- 3- Ülkemizde plastik atıkların en çok gönderildiğı ilimiz hangisidir?
- 4- Plastik atıklar nasıl imha edilmektedir?
- 5- Atık plastik ithal lisansı alan şirket sayısı kaçtır? Yılda ne kadar atık ithal etmektedirler?
- 6- Bu şirketler yılda ne kadar gelir elde etmektedirler ve ne kadar vergi ödemektedirler?
- 7- Zaman zaman bu plastik atıkların imha edilmediğı, yolların kenarlarına atıldığı gözlemlenmektedir. Bunu yapan şirketler hakkında nasıl bir işlem yapılmaktadır? Bugüne kadar plastik çöpleri yolların kenarlarına attığı tespit edilen şirket veya şirketler olmuş mudur? Oldu ise sayısı kaçtır?
- 8- Türkiye'nin plastik atıklar dışında Avrupa veya başka ülkelerden aldığı atıklar var mıdır? Varsa bu atıklar nelerdir?
- 9- Bu atıkların toprağı, suya ve havaya nasıl zarar verdiği konusunda araştırma yapılmış mıdır? Yapıldı ise sonucu ne olmuştur?

CEVAP

Ülkemizde ithalat işlemleri Ticaret Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğine göre yürütölmektedir. 2021 yılı itibariyle kaynağı, içeriğı ve kalitesi belirsizlikler içeren karışık türde plastiklerin ithalatı yasaklanmıştır. Mezkûr mevzuat kapsamında atık plastik haricinde geri dönüşüm yapılmak üzere metal hurda, atık kağıt, atık cam, tekstil atıkları vb. gibi atık çeşitleri de ithal edilip ekonomik değere haiz ürünler elde edilmektedir.

2020 yılında 775 bin ton olan plastik atık ithalat rakamı, alınan tedbirler sayesinde 2021 yılında 685 bin tona gerilemiştir. Çoğunlukla Avrupa ülkelerinden olmakla birlikte dünyanın muhtelif ülkelerinden atık ithalatı yapılmakta olup, gümrüklerde ve tesislerde yapılan sıkı denetimler sayesinde 2022 yılında da temiz ve geri dönüşüm verimi yüksek plastik atıkların ithalatına müsaade edilmektedir. Başta Almanya ve İngiltere olmak üzere birçok Avrupa ülkesinden atık ithalatı yapılmaktadır.

Ülkemizde Çevre İzin ve Lisansı almış birçok geri dönüşüm tesisi faaliyet göstermekte olup, bu tesislerden plastik geri dönüşümü konusunda faaliyet gösteren 160 tanesi Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi yeterliliklerini yerine getirmiş ve plastik atık ithalatı işlemlerine devam etmektedir.

Plastik atık ithalatı geri dönüşüm amaçlı yapılmakta olup, yakma ve bertaraf amaçlı plastik atık ithalatı yasaktır. Geri dönüşüm tesislerinin proses verimleri bakiye atık yönetim planları ve gerçekleşme raporları ile takip edilmektedir. Geri dönüşüm prosesinden çıkan bakiye atıklar geri kazanım amaçlı başka bir geri dönüşüm tesisine veya bertaraf için lisanslı tesislere gönderilmektedir. Sadece ithal edilen atıklar değil iç piyasada toplanan atıkların da doğaya terk edilmesi ve çevreye zarar verecek şekilde yakılması yasaktır.

Ayrıca, Adana da atık dökümü yapıldığı iddia edilen bütün bölgeler taranmış, herhangi bir döküm tespit edilmemiş, tehlikeli atığa rastlanmamış, analizlerde çevre ve insan sağlığı açısından tehlike yaratacak hiçbir parametre tespit edilmemiştir. Söz konusu atık dökümü yapıldığı iddia edilen lokasyonlara ilişkin konum ve koordinat bilgilerine, yönetmelik kapsamında yapılan analiz parametrelerinin sonuçlarına ve jenerik sınır değerlerine Bakanlığımız <https://cygm.csb.gov.tr/su-ve-toprak-yonetimi-dairesi-baskanligi-i-85474> web adresinden ulaşılabilir.